

خودآموز پرده‌دوزی

تألیف: زهرا احمدزاده

احمدزاده، زهرا

خودآموز پرده‌دوزی / تألیف زهرا احمدزاده. -- [ویراست ۲]. --
تهران: نوربخش، ۱۳۸۴.

ISBN 964-8902-00-3

۲۵۶ ص.

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. پرده. ۲. پرده در تزئین داخلی. الف. عنوان.

۷۴۷/۵

خ ۳ الف / ۳۹۰ ۲۲۳

۱۳۸۴

۴۸۸۹-۸۴م

کتابخانه ملی ایران

خودآموز پرده‌دوزی

تألیف: زهرا احمدزاده - تلفن: ۰۹۱۲۲۵۷۶۵۶۳ - ۷۰۶۱۸۹۵

مدیر آموزشگاه‌های پرده‌دوزی، خیاطی، گلدوزی با چرخ

طراح: خسرو نوروززاده چگینی

ویراستار و ناظر چاپ: رضا صدیق بهزادی

ناشر: انتشارات نوربخش

چاپ اول ویرایش جدید - تابستان ۱۳۸۴ - ۵۰۰۰ جلد

مرکز بخش: تهران - چهارراه مخبرالدوله - کوچه رفاهی - فروشگاه لوکس ۳۹۱۳۲۴۴ - دیان

کلیه حقوق قانونی نشر و بخش برای مؤلف محفوظ است.

ISBN: 964-8902-00-3

شابک: ۳-۰۰-۸۹۰۲-۹۶۴

قیمت: ۶۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۳۶ ..... پرده با سوراخ‌های منگنه‌ای و میله پرده سیمی ۳۷ ..... گیره پرده ۳۸ ..... ۵. قلاب جمع‌کننده پرده (گل میخ کمر پرده) ۳۸ ..... انواع قلاب جمع‌کننده ۳۸ ..... ۶. نوار جمع‌کننده پرده ۳۹ ..... نوار جمع‌کننده هلالی ۴۱ ..... نوار جمع‌کننده با مغزی ۴۲ ..... طرز اندازه کردن قسمت‌های منحنی و گوشه‌های جمع‌کننده ۴۳ ..... نوار جمع‌کننده لوله‌ای ۴۴ ..... انواع نوارهای جمع‌کننده لوله‌ای ۴۴ ..... نوار جمع‌کننده با گره جامبویی ۴۵ ..... نوار جمع‌کننده پیچ‌دریچ ۴۵ ..... نوار جمع‌کننده چین‌چینی ۴۵ ..... نوار جمع‌کننده به شکل گیس‌باف ۴۶ ..... انواع نوار جمع‌کننده ۴۷ ..... تزیینات جمع‌کننده ۴۷ ..... مخروط تزیینی ۴۹ ..... توپک‌های تزیینی ۵۰ ..... منگوله تزیینی ۵۱ ..... نوار جمع‌کننده منگوله‌ای ۵۳ ..... محل نصب نوار جمع‌کننده ۵۳ ..... ۷. ریشمان سری ۵۴ ..... ۸. تورهای تزیینی (حاشیه) ۵۴ ..... ۹. نوارهای تزیینی ۵۸ ..... پرده ۵۹ ..... علائم قراردادی برش و دوخت پرده ۵۹ ..... تکنیک‌های دوخت ۵۹ ..... کوک ساده ۵۹ ..... دوخت پتویی (دندان‌موشی) ۵۹ ..... چین سوزنی ۶۰ ..... دوخت پس‌دوزی ۶۰ ..... دوخت ساتن ۶۰ ..... دوخت درز ساده ۶۰ ..... دوخت دو درزه ۶۰ ..... دوخت فرانسوی ۶۱ ..... چیدن زاپاس (چرت) ۶۱ ..... چین تزیینی ۶۱ ..... مغزی تزیینی ۶۲ ..... طرز وصل کردن مغزی تزیینی ۶۲ ..... تا کردن گوشه پارچه به‌طور مورب ۶۲ ..... سجاف صاف (راسته) ۶۲ ..... دوخت زیپ	مقدمه ..... ۵ حفظ انرژی ..... ۶ ۱. انتقال گرما و سرما از طریق چارچوب پنجره ..... ۶ ۲. انتقال گرما و سرما از طریق دیوار و سقف ..... ۶ ۳. انتقال گرما و سرما از طریق پنجره ..... ۶ ۴. انتقال گرما از خورشید ..... ۷ ۵. آسترکشی به پرده و والان ..... ۷ ۶. انتقال گرما و سرما از شیشه، تلق، پرچسب شیشه و توری پشت پنجره ..... ۷ پرسشنامه ..... ۹ چند نکته برای جلوگیری از صدمات احتمالی به کودکان ..... ۹ لوازم مورد نیاز پرده ..... ۱۰ ۱. پارچه ..... ۱۰ الیاف پارچه ..... ۱۰ الیاف طبیعی ..... ۱۱ الیاف مصنوعی ..... ۱۱ ساختمان پارچه ..... ۱۲ بافت پارچه ..... ۱۲ جنس پارچه ..... ۱۲ وزن پارچه ..... ۱۳ لیست بررسی پارچه ..... ۱۳ رنگ‌ها و طرح‌های پارچه ..... ۱۴ ترکیب طرح‌ها ..... ۱۴ لیست بررسی طرح و بافت پارچه ..... ۱۴ پارچه‌های طرح‌دار ..... ۱۴ انواع پارچه ..... ۱۶ طرز شستشو و اتوی پرده ..... ۱۷ ۲. میله پرده (چوب پرده) ..... ۱۸ انواع میله پرده ..... ۲۰ طرز نصب میله پرده سیمی ..... ۲۲ طرز نصب سیم روکش‌دار برای پشت‌دري ..... ۲۳ ۳. نوار پرده ..... ۲۳ انواع نوار پرده ..... ۲۳ طرز درست کردن چند نوع نوار پرده با دست ..... ۲۴ نوار پرده فوانسوی ..... ۲۴ نوار پرده پیاله‌ای ..... ۲۶ نوار پرده‌های بندی دکوری ..... ۲۸ نوار پرده بندی ساده ..... ۲۸ نوار پرده بندی به شکل فلش و دگمه‌دار ..... ۲۹ نوار پرده بندی به شکل مثلث ..... ۳۰ نوار پرده بندی ساده بدون دوخت و دوز ..... ۳۲ نوار پرده بندی دالبری ۳۴

۶۳	درست کردن نوار اریب	۶۳	طرز وصل کردن نوار اریب
۶۳	طرز دوخت سجاف به دو لبه پارچه	۶۳	طرز درست کردن دکمه منگنه‌ای با دست
۶۴	پاپیون و چند گل تزئینی	۶۴	پاپیون
۶۴	گل پفکی	۶۴	گل چین چینی
۶۵	گل رز	۶۵	گل میخک
۶۵	گل پاپیونی	۶۵	گره تزئینی والان
۶۶	طرز اندازه‌گیری ابعاد پرده	۶۶	درها و پنجره‌ها
۶۷	۱. پنجره به شکل در	۶۷	۲. پنجره مدل سایبانی
۶۷	۳. پنجره مدل دودر	۶۷	۴. پنجره مدل شکسته یا کمانی
۶۸	۵. پنجره مدل ناودانی	۶۸	۶. پنجره کشویی
۶۸	۷. پنجره قوس‌دار	۶۹	۸. پنجره با شیشه ثابت
۶۹	۹. پنجره شیب‌دار	۶۹	۱۰. پنجره پهلوه پهلوه
۷۰	۱۱. پنجره گلخانه‌ای	۷۰	۱۲. پنجره زیر شیروانی
۷۰	۱۳. در و پنجره مدل فرانسوی	۷۰	۱۴. پنجره نورگیر
۷۱	انواع پرده	۷۱	۱. پرده ساده
۷۱	طرز محاسبه متراژ پارچه مورد نیاز	۷۴	طرز برش و دوخت پرده ساده و بدون آستر
۷۷	پرده ساده بدون دوخت و دوز	۷۹	آستر پرده
۸۰	پرده ساده و آستر دار	۸۳	والان متصل به پرده
۸۵	پرده ساده با والان سرخود	۸۶	۲. پرده دکوری
۸۷	ریلی معمولی	۸۷	۳. پرده چپ و راست
۸۸	۴. پرده مجلل (استرالیایی)	۹۰	۵. پرده آبشار
۹۱	۶. پرده هلالی و پرده هفت و هشت	۹۳	

۹۵	۷. پرده طاووس
۹۶	۸. پرده بادبزنی
۹۷	پرده‌های جدید
۱۰۱	والان
۱۰۱	والان پروانه‌ای
۱۰۲	والان شال
۱۰۳	والان دراپه
۱۰۴	والان شهرزاد
۱۰۵	والان فیبری
۱۰۷	والان فانتزی اتریشی (ویکتوریایی)
۱۰۸	والان فوکلی
۱۰۸	والان پاپیونی
۱۰۹	والان چین دار و پیلی دار
۱۱۱	والان هفت و هشت (زیگزاکی) یکسره
۱۱۳	والان هفت و هشت منفرد
۱۱۴	والان ساده چین دار و بدون آستر
۱۱۶	والان ساده چین دار و آستر دار
۱۱۷	والان آبشار و آستر دار
۱۱۹	والان آبشار برای پنجره‌های شکسته و کمانی
۱۲۱	قاب
۱۲۱	طرز درست کردن قاب چوبی
۱۲۲	والان دراپه و گوشواره بر روی قاب چوبی
۱۲۳	طرز نصب والان دراپه و گوشواره
۱۲۵	والان فیبری با لای چسب
۱۲۷	والان فیبری سریع و بدون دوخت و دوز
۱۲۹	والان فیبری پارچه‌ای با لای چسب دوطرفه
۱۳۰	والان فیبری مجلل (استرالیایی)
۱۳۳	والان فیبری پلیسه‌ای
۱۳۳	والان فیبری پیلی دو قلو بسته
۱۳۵	والان فیبری پیلی دو قلو باز
۱۳۶	والان فیبری جمع‌های با روکش پارچه‌ای
۱۳۹	والان فیبری جمع‌های و بدون دوخت و دوز
۱۴۰	پرده و والان‌های اشاری
۱۴۱	والان اشارپ دراپه تکی
۱۴۱	والان اشارپ دراپه دوتایی
۱۴۳	والان اشارپ دراپه چندتایی
۱۴۴	انواع پرده و والان اشاری
۱۴۶	پشت‌دری
۱۴۷	پرده‌های لیف‌دار
۱۴۸	انواع والان لیف‌های
۱۴۹	انواع والان فیبری
۱۵۰	انواع والان پلیسه‌ای
۱۵۱	انواع والان بندی
۱۵۲	انواع والان بادکنکی

۱۸۴.....	کرکره‌های بافته‌شده.....	۱۵۳.....	انواع والان و گوشواره.....
۱۸۴.....	کرکره چوبی.....	۱۵۴.....	کتیبه (پوشش پنجره).....
۱۸۴.....	کرکره پلاستیکی.....	۱۵۵.....	سایبان.....
۱۸۴.....	کرکره‌های افقی و عمودی.....	۱۵۶.....	شید.....
۱۸۴.....	طرز نصب انواع کرکره.....	۱۵۷.....	طرز شکل دادن به پایین شید.....
۱۸۵.....	کرکره ونیزی.....	۱۵۹.....	انواع شید.....
۱۸۵.....	کرکره با پره‌های چوبی.....	۱۵۹.....	شیدهای پلیسه‌ای.....
۱۸۵.....	کرکره باریک.....	۱۵۹.....	۱. شید آکاردئونی.....
۱۸۶.....	کرکره سایه پنجره.....	۱۵۹.....	۲. شید لانه زنبوری.....
۱۸۶.....	کرکره عمودی.....	۱۶۰.....	شیدهای اصلی.....
۱۸۷.....	پشت پنجره کرکره‌ای.....	۱۶۰.....	۱. شید ساده.....
۱۸۸.....	طرز نصب پشت پنجره کرکره‌ای.....	۱۶۱.....	۲. شید استوانه‌ای.....
۱۸۹.....	پشت پنجره کشتزار.....	۱۶۴.....	۳. شید آبشار.....
۱۸۹.....	پشت پنجره‌ای با پره‌های عمودی.....	۱۶۵.....	۴. شید دلجانی.....
۱۸۹.....	پشت پنجره کرکره‌ای قهوه‌خانه‌ای.....	۱۶۷.....	۵. شید بادبزنی.....
۱۹۰.....	پشت پنجره‌ای‌های ثابت.....	۱۶۹.....	۶. شید رومی.....
۱۹۱.....	حجله.....	۱۷۲.....	۷. شید دامنی.....
۱۹۱.....	حجله میله‌ای.....	۱۷۴.....	شیدهای دالبری.....
۱۹۳.....	حجله حلقه‌ای.....	۱۷۴.....	۱. شید بادکنکی.....
۱۹۴.....	حجله قابی.....	۱۸۲.....	۲. شید بادکنکی دنباله‌دار.....
۱۹۶.....	سبد موسی (سبد خواب نوزاد).....	۱۸۲.....	۳. شید مجلل (استرالیایی).....
۱۹۷.....	طراحی پرده.....	۱۸۳.....	کرکره‌ها.....

خداوندا،

چگونه سپاسگزار نعمت‌های بیکرانت باشم.
همیشه این تو بودی که کمک کردی و دستم را گرفتی و راه را نشانم دادی؛
راه خدمت به هم‌میهنان عزیزم و کشورم ایران را.
امیدوارم که این خدمت ناچیز مقبول درگاهت قرار گیرد.

مقدمه

تقریباً در ادبیات و تاریخ زندگی اجتماعی همه ملل قدیم از جمله چینی‌ها و هندی‌ها نیز می‌توان جای پای پرده را باز یافت. در عرف ایرانی، خانه بدون پرده، خانه‌ای عریان و بدون حصار و حجاب و حفاظ شناخته می‌شود. خانه بدون پرده در ذهن ایرانی حالت غم‌انگیزی دارد که با نصب آن بر پنجره‌ها احساس عمیق امنیت و گرمی و آرامش بر ساکنان آن مستولی می‌شود.

امروزه پرده تقریباً در همه جا مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ در کاخ‌ها، ادارات، منازل و حتی کلاس‌های درس مدارس و دانشگاه‌ها در شکل‌ها و مدل‌های مختلف، چرا که پرده علاوه بر زیبایی، برای کنترل نور و جلوگیری از نفوذ گرما و سرما و گرد و خاک به داخل ساختمان، وسیله مفیدی است.

در دکوراسیون جدید از انواع حصیر و کرکره نیز به عنوان پرده استفاده می‌گردد که قابلیت تنظیم خوبی برای گرما و نور دارند. اما پرده‌های پارچه‌ای به خاطر لطف و زیبایی که به محیط زندگی می‌بخشند و همچنین تنوعی که در مدل‌های آن وجود دارد، بیشتر مورد توجه علاقه‌مندان دکوراسیون قرار گرفته است.

کتابی که هم‌اکنون در دست شماست، مجموعه‌ای از جدیدترین مدل‌های پرده و آموزش طرز درست کردن آن‌هاست. شما با کمی آگاهی از برش و دوخت، به آسانی می‌توانید برای اتاق‌های منزل‌تان پرده دوخته و به آن زیبایی بخشیده و در عین حال در هزینه‌ها نیز صرفه‌جویی کرده باشید. این کتاب برای سفارش‌گیرندگان دوخت پرده نیز مفید است.

چاپ ششم این کتاب با تجدیدنظر کلی به چاپ رسیده که حضور علاقه‌مندان این رشته تقدیم می‌گردد. ما هم‌چنان نیازمند راهنمایی‌های سازنده شما عزیزان هستیم.

مؤلف

از روزگاران گذشته پرده به عنوان پوششی برای درها و پنجره‌ها و جلوگیری از نفوذ سرما به کار می‌رفته است. برای این کار از چوب‌های سخت و یا یک تکه پارچه استفاده می‌کردند. در یونان باستان خانه‌ها ساده بود و کاخ‌ها فقط با مرمر و سنگ‌های گرانبها زینت داده می‌شد؛ اما در روم باستان پرده مقام پرباهت خود را یافت.

در ایران عصر ساسانی، پرده علاوه بر مصارف خانگی و عمومی، در قصر شاهنشاهان به عنوان حدفاصل شاهنشاه و کسانی که به حضور او می‌رسیدند به کار برده می‌شد.

پرده‌دار مقام تشریفاتی مهمی بود که وظیفه او کنار زدن پرده برای رؤیت پادشاه از سوی شرفیاب‌شوندگان بود. پرده‌دار پس از فروپاشی سلسله ساسانیان نام عربی حاجب را یافت. در دربارهای اموی و عباسی و سپس دولت‌های ایرانی پس از اسلام، حاجب یا پرده‌دار مقام بسیار بااهمیتی بود.

در قرون اخیر، در دربارهای اروپا پرده شکوه و تنوع و عظمت خاصی یافت. پرده در دربار لویی چهاردهم و جانشینان او عنصر جدانشدنی در و پنجره در تالارهای ورسای، تریانون و توویلری بود. در قرن شانزدهم میلادی، علاوه بر کاخ‌ها، تئاترها و اپراخانه‌ها و سالن‌های پرتجمل مهمانخانه‌ها و تالارهای کنسرت، کالسکه‌ها نیز مزین به پرده‌های باشکوه شدند.

در قرون وسطی و در دربارهای مشرق‌زمین، پرده نقش بسیار مهمی در جداسازی حرم‌سرای خلفا و سلاطین از قسمت بیرونی داشت. در دربارهای ایرانی مانند دربار آل‌بویه، ملکه‌های فرمانروا چون سیده‌خاتون پشت پرده نازکی می‌نشستند و به سخنان و گزارش‌های وزیران گوش می‌دادند و این رسم تا اواخر دوران قاجاریه هم‌چنان پابرجا بود. ملکه‌های معروف غزنوی، سلجوقی و خوارزمشاهی و در قرون اخیر زنان فرمانروای مقتدر سلسله صفویه نظیر مادر شاه عباس و سلسله قاجاریه نظیر مهدعلیا مادر ناصرالدین‌شاه از پشت پرده وزیران را به حضور می‌خواستند و با آنان به مذاکره می‌پرداختند.